

Aan: Voorzitter en leden van de Vaste Kamercommissie voor Defensie
Van: Directeur NIDV
Odw: Rondetafelgesprek Defensie Energiestrategie op 5 september 2018
Datum: 28 augustus 2018

*Position Paper NIDV*¹

Geachte voorzitter en leden van de Vaste Kamercommissie voor Defensie,

Met genoegen informeert de NIDV u over haar positie t.a.v. de energietransitie waaraan ook de krijgsmacht een bijdrage moet leveren. Het *position paper* NIDV van 4 sept. 2017 (bijlage A) t.b.v. het rondetafelgesprek van uw commissie van 7 sept. 2017 geldt daarbij onverkort. Vooral de tijdige betrokkenheid van de industrie in bijvoorbeeld een prebehoeftestellingsconsultatie van Defensie en het stellen van duurzaamheidseisen in (de beginfase van) het Defensie Materieel Proces betreffen een krachtige wens.

Naar aanleiding van de reactie van de minister en staatssecretaris van Defensie op de initiatiefnota, wordt het volgende aangevuld.

1. De NIDV staat achter de ambitieuze aanpak van het kabinet voor de klimaatproblematiek en de transitie van fossiele naar duurzame energie. Dat vergt ook voor de krijgsmacht een gestructureerde aanpak met heldere doelstellingen en projecten die duidelijk aan die doelstellingen bijdragen. Graag volgt de NIDV de voortgang hiervan. Het jaarverslag van Defensie, zoals genoemd in de reactie van de bewindspersonen op de vragen van de Vaste Kamercommissie voor Defensie (VCD) over de initiatiefnota Belhaj, is daarbij een geschikte rapportagemogelijkheid (antwoord 13).
2. Terecht worden in de reactie van de bewindspersonen op de vragen van de VCD enkele voorbeelden genoemd van verduurzaming (antwoorden 1, 2 en 5). Ook enkele initiatieven op Nederlandse militaire locaties zijn bekend. In hoeverre deze initiatieven bijdragen aan de genoemde doelstelling, wordt echter niet duidelijk. In de rapportage zou aan de mate waarin deze initiatieven bijdragen aan het behalen van de doelstellingen expliciet aandacht kunnen worden gegeven.
3. Het is goed dat Defensie de mogelijkheden verkent om op *compounds* de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Hierbij is het van belang om door te pakken. Met een samenhangend plan en het beschikbaar stellen van noodzakelijke financiële middelen kan de Nederlandse industrie nu al een doelstelling in de Operationele Energiestrategie realiseren: in 2030 de helft van de elektrische energie op een *compound* duurzaam opwekken. Daar aanpakken geeft ook een positief signaal aan de industrie dat Defensie de Operationele Energiestrategie ernst neemt.
4. De NIDV is blij met het antwoord van de bewindspersonen om in het kader van de adaptieve krijgsmacht nieuwe samenwerkingsverbanden te creëren met bedrijven en kennisinstellingen, ook op het gebied van verduurzaming (antwoord 7). Het is duidelijk dat Nederlandse bedrijven een vooraanstaande rol hierin kunnen vervullen. Daarbij past een *launching customership* van Defensie. Met verdere stimulering van *Research and Development* (R&D)-projecten kunnen de

¹ De stichting NIDV bevordert de inschakeling van haar 170 deelnemers bij het ontwerpen, ontwikkelen, produceren, instandhouden en afstoten van materieel, plus aanverwante diensten. Zij is in 1984 opgericht door de ministeries van Buitenlandse Zaken, Economische Zaken en Defensie. De NIDV vormt als brancheorganisatie de link tussen de overheid, bedrijven en kennisinstellingen uit de defensie- en veiligheidsindustrie, zowel binnen als buiten Nederland. Doelgroep van de NIDV-bedrijven voor zaken doen zijn onder meer de krijgsmacht, politie, brandweer, kustwacht en veiligheidsregio's. De omzet van de sector bedraagt ca. € 4,5 miljard, waarvan € 3 miljard export. Zij telt ca. 25.000 arbeidsplaatsen.

kennisinstituten hun vooraanstaande positie behouden en nieuwe baanbrekende energiezuinige technologieën en systemen ontwikkelen. Daarbij kan worden gedacht aan een gerichte bijdrage aan de ontwikkeling van technologieën met als doel het besparen van energie. De Strategische Kennis & Innovatie Agenda is hiervoor een goed vertrekpunt (antwoord 12).

5. Mocht Defensie besluiten om wederom de (jaarlijkse) Defensie Innovatie Competitie (DIC) te richten op duurzaamheid (antwoord 11), dan is de NIDV van harte bereid haar achterban voor deelname te stimuleren.² Het is praktisch dat Defensie de winnaars van de DIC (naast de verstrekking van een financiële bijdrage) helpt bij de verdere ontwikkeling en oog heeft voor *launching customership*.
6. In hun antwoord (9) stellen de bewindspersonen dat in de DMP-aanwijzing is opgenomen dat 'gestreefd moet worden naar onderhoudsarme en energiezuinige systemen'. Deze richting steunt de NIDV, echter hierbij zou vooral een afweging in de Life Cycle Cost-berekeningen moeten worden gemaakt. Defensie zou bijvoorbeeld hogere aanschafkosten kunnen accepteren, indien door efficiënte operationele kosten zoals op duurzaamheidsgebied de integrale kosten over de gehele levensduur lager uitvallen.
7. Een handige tool om duurzaamheidsaspecten in defensieprojecten te evalueren, is de *Fully Burdened Cost of Energy* (FBCE), die ook in de initiatiefnota Belhaj genoemd wordt. Deze zouden zo vroeg mogelijk in een project kunnen worden meegenomen waarbij het een vast deel wordt van de afwegingen tot contractsluiting.
8. Graag wordt de NIDV betrokken bij het opstellen van het integrale beleidsdocument over duurzaamheid dat Defensie voorziet voor eind 2018.

²

DIC 2010, Energie en Duurzaamheid, Winnaar: Green Energy Technologies (GET) - De Innovatieve Airconditioner
DIC 2016, Energie voor Operationeel Optreden, Winnaar: Kite Power